Ч. 70 (14.318). Львів, субота 28. березня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 219-41. „ Друкарні: 221-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Великодна поїздка по вязницях.

Заінтересованим до відома.

В часі Великодних Свят буду обіжджати вязниці (якщо міністерство справедливости нічого не змінить у предложеному мною пляні) в такому порядку: Тарнів — 10., 11. 12. IV., Вісніч — 13. і 14. Ясло — 15. і 16., Сандомір — 17., Св. Хрест — 18., 19. і 20., Цешин — 21. і 22., Катовиці — 23. і 24., Равіч — 25., 26. і 27., Вронки — 28. і 29., Коронова — 30. IV. і 1. V., Фордон — 2. і 3. V., Грудзьондз — 4. і 5., Серадз — 6. і 7., Ломжа — 8. і 9., Седльце — 10. і 11., Володимир — 13. і 14. V.

Прошу своїх парохіян, щоб якнайчастіше, аж до мого приїзду, робили проби хору та якнайпильніше вчилися співати Сл. Божу. Де нема дириґентів, прошу, щоб училися співати Сл. Божу т. зв. самуїлкою. Де є дяки, прошу, щоб вони всіх навчили співати Воскресну Утреню.

Якщо в даних околицях буде більше українців-заточенців і вони зберуться разом, то буду правити для них Сл. Божу в костелах, або каплицях даної місцевости.

В цій справі вони можуть зі мною порозумітися письменно до 9. IV. (Львів, вул. Новий Світ 22/2). або в поданих днях у канцеляріях даних вязниць.

Львів, 27. III. 1936 р.

о. Д-р Осип Кладочний, капелян.

Коли відбудеться апеляційна розправа проти Бандери і товаришів.

Нові свідки і приявність засуджених на розправі.

Всі дотеперішні вістки, які ми подавали за польською пресою про недалеку апеляційну розправу проти Бандери і товаришів, виявились неправдивими. Саме нині в пятницю 27. III. оборонці дістали повідомлення з Апеляційного Суду у Варшаві, що дня 25. березня ц. р. апеляційний трибунал на своєму засіданні в складі: предсідника віцепрезидента Ґацка і суддів: Рикачевського та Крамера й апеляційного прокуратора Руджінського розглядав апеляцію оборонців і рішив **допустити на внесок обор. д-ра Льва Ганкевича нових свідків: Степана Кусьпіся і Степана Долинського.** Цих свідків переслухає городський суд, в окрузі якого оба вони мешкають. Крім того рішив звернутись до слідчого уряду у Варшаві за летючками, що появилися у Варшаві негайно по атентаті на мін. Перацького. Інші внески д-ра Ганкевича та інших оборонців суд відкинув. Щойно по переслуханні обох згаданих свідків буде мабуть визначена апеляційна розправа. Про переслухання свідків Кусьпіся і Долинського має городський суд повідомити прокуратора й обор. д-ра Ганкевича. Одночасно Апеляційний Суд рішив **спровадити всіх обвинувачених на розправу.**

Арештування в Зборівщині.

Дня 24 березня ц. р. арештувала поліція під час подавання агрономічних порад у селі Кабаровцях пов. Зборів, агронома Філії „Сільського Господаря“ **інж. Філінського** та відставила його до судових арештів у Зборові. Дня 25. березня арештовано в Зборові інструктора Хліборобського Вишколу Молоді „Сіл. Господаря“ **Ореста Пригоду.** Тогож дня арештовано молочарського техніка Районової Молочарні в Зборові **Кордубу.** Причина тих арештувань невідома.

Бльок еспанських соціялістів та комуністів.

МАДРИД, 27. 3. ПАТ. Організації соціялістичної та комуністичної молоді рішили получитися у нову групу під назвою: федерації есп. соціялістичної молоді, що обєднуватиме понад 100.000 членів.

БЕЛЯ КУН В ЕСПАНІЇ?

БЕРЛІН, 27. 3. ПАТ. Як подає Нім. Інформаційне Бюро із Барцельони, у тамошніх лівих колах кружляє поголоска, нібито відомий провідник мадярських комуністів Беля Кун є в Барцельоні, удержуючи контакт з місцевою комуністичною верхівкою.

ВЖЕ НЕ УЗНАЮТЬ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТИ.

МАДРИД, 27. 3. ПАТ. Директор публ. безпеки вислав поважні поліційні резерви до провінції Бахадос, де тисячі рільничих робітників заволоділи маєтками, що є власністю приватних осіб.

ПОВІНЬ.

СЕВІЛЛЯ, 27. 3. ПАТ. Рівень ріки Ґвадальквівір піднявся на 9 метрів понад нормальний стан. Нижче положені дільниці міста під водою; посадник просить негайної підмоги уряду для жертв повені. Загрожена також провінція Саляманка; у Сіюда Реаль завалилося 7 домів.

КАТАЛЬОНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

МАДРИД, 27. 3. ПАТ. Перше засідання катальонського парляменту відбулося серед великого одушевлення; Компаніс виголосив бальору промову.

Тридневна сутичка на кордоні Манджурії та Монголії.

МОСКВА, 27. 3. ПАТ. Як подає ТАСС, 24. ц. м. пополудні японсько-манджурський відділ на своїх вантажних autax заатакував станицю монгольської лісової сторожі в околиці Монгольдзаґ, недалеко озера Буїрнор; монгольська лісова сторожа відбила атаку. Найближчого дня під вечір 2-тисячний манджурський відділ почав пальбу у цій самій околиці; відстрілюючись монгольська лісова сторожа відступила. Коли манджурці це помітили, вчора досвіта перейшли граничну річку та заняли опущену станицю, а відійшли щойно, коли появився монгольський літак. Манджурсько-японські війська дальше зосереджуються у тих сторонах.

ЯПОНІЯ ПРОТЕСТУЄ.

ТОКІО, 27. 3. ПАТ. Мін. закорд. справ доручив амбасадорові у Москві зложити протест з приводу передвчорашньої сутички на манджурсько-совітському кордоні, а сам зробив відповідний демарш у большевицького амбасадора.

БОЛЬШЕВИКИ ТАКОЖ.

ТОКІО, 27. 3. ПАТ. У міжчасі совітський амбасадор відвідав прем. Гіроту та зложив протест з нагоди того самого інциденту. Гірота заперечив немовби то японці перейшли кордон, зкидаючи всю відповідальність на большевиків. При цій нагоді підмітив, що необхідно визначити кордон, щоб на майбутнє оминути граничних сутичок.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провідних бльочків Р. Ш.

МІНЛИВА ПРИЯЗНЬ.

(ВІД НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.)

Букарешт, 24. березня 1936.

Ми вже раз згадували в „Ділі“ про устне запевнення польсько-румунської приязни, яку проте дійсність ставить під знак запиту.

У минулих роках бачили ми заходи, щоби бодай закрити ті суперечности. Наприклад: приїзди до Румунії цілі потяги польських туристів, пластунів, „стшельців“ та манифестували приязнь. Вони розтаборювались на побережі Чорного Моря, десь у сусідстві таборів румунського пласту та студентів (в Ефорії та Кармен Сільва) та вели у ломаній французькій мові „інформаційну роботу“. Бували там навіть наївні розмови про „будучий державний союз Румунії із Польщею“ — та про „дво-морську Велику Державу“.

В останню зиму продовжено розпочату роботу. У Букарешті відбулася виставка польської архітектури, — а у Варшаві виставка румунського народнього мистецтва. До Варшави вибралися румунські професори (Ж. Братіяну) — а до Букарешту польські історики (проф. Ґурка). Навіть у Чернівцях зазначилась акція згаданої співпраці. В останньому часі засновано польсько-румунське Т-во та відкрито у черновецькім університеті лекторат польської мови (у тім самім університеті 16 літ тому скасували катедру української мови!). Ще перед відкриттям цього лекторату відвідав Чернівці польський посол в Румунії Арціщевський, щоби в університетській залі промовити „про минуле столітньої румунсько-польської приязни“. При цій нагоді підчеркнув п. посол, що молдавське князівство було все під впливом польської культури і доказав це подіями, які вибрав — дипльоматично —, якраз із нашої історії! Згадав торговельні шляхи Львів-Ясси, галицькі купецькі оселі над Прутом, Новий Галич — тепер Ґалац і т. д. Після того реферату пошукав я розмови з одним професором румунської історії. Його трохи збентежили виводи про згадану „культурну опіку над румунським князівством“, бо румунський професор добачив у тих виводах рефлекс плянів експанзії до „другого моря“.

На такі натяки румунські історики страшенно вразливі і їх не терплять учені зі школи відомого академика проф. Н. Йорги. Вони кажуть: „за часів князя Стефана Великого — Покуття належало до Молдавії. А в р. 1918. наша переможна(!!) армія повторила минуле й зайняла Покуття“.

Навів я ці приміри, щоби вказати, що засадничі розбіжности обох сторін істнують і на терпеливім полі теорій.

В останньому часі відбулись ще дальше ідучі зміни. Польща порозумілась безпосередньо з Німеччиною. Румунія осталася „вірною союзницею“ Франції. Тітулеску постійно робить старання скріпити „версайську систему“ у Східній Европі. Він є головним речником Малої Антанти і з його ініціятивою повстав Балканський Союз. Йому завдячує Літвінов, що здобув нове „віконце до Европи“ для раптом миролюбної Москви. Відомо, що у відповідь за це Польща зблизилась до ревізіоністичних держав: Мадярщини та Болгарії.

У Варні, підчас болгарського національного свята, відпоручник Польщі, зложив заяву, що своїм революційним змістом розчарувала ру-

муанський загал. Ледви заспокоілась румунська
преса — аж ось новий доказ „приязни": У Вар-
шаві відкрито Мадярський Науковий Інститут.
Але румуни впевняють, що ця установа веде
більше ревізіоністичну пропаганду, як наукову
діяльність. Такий сам погляд істнує тут і про ма-
дярсько-польське Т-во „Ал. Петефі" у Варшаві.
Цього місяця відсвяткувало це Т-во роковини ма-
дярської незалежности і при тій нагоді промовив
польський проф. Пажевський про спільне істо-
ричне покликання польського та мадярського
народу.

Про це бреталяя повідомила румунська те-
леграфічна аґенція (Радор), а обурена букареш-
тенська преса помістила витяги із „Польскі
Збройної" та ріжних „Курієрів". У відповідь на цю
паперову трівогу видало польське посольство ко-
мунікат, в якому м. ін. твердить, що „згадане
свято відбулося тільки в приватних кругах та не
нарушує в нічім румунсько-польської приязни".

Однак така заява не вдоволила румунської
преси, навіть і тої, що прихильно ставилась до
Мішкалового режіму в Польщі (впр. щоденник „Мішка-
лового режіму в Польщі (впр. щоденник „Мішка-
ря" орган проф. Ж. Братіяну): „Поляки мабуть
забули — тепе пишуть румунські ґазети, — що
свою незалежність і теперішні границі завдячу-
ють передовсім заходам та жертвенности колиш-
ньої Великої Антанти". А права преса питає:
„Пощо Польща підтримує мадярський ревізіо-
нізм? Чи поляки проти засади національностей?
Забули вони, як у Варшаві господарювали мос-
калі — а в нашім Семигороді мадяри?! Польська
преса „Курієр Поранни", „Курієр Польскі" й ін.
противорічать офіціяльним заявам. Ми їх не
віримо!"

Новий румунський посол у Варшаві К. Ві-
тояну має нелегке завдання затерти „ці малі
тактичні протиєнства" і він переконаний, що
„вони не всилі змінити традиційної сусідської
приязни"...

А проте є ще ін. причини не стільки сусідської
приязни, що сусідського розладдя. Як відомо, живе
в Румунії 80.000 поляків; розкинені вони по малих
містечках (головно Буковини). Хоч небагато їх,
то проте у Чернівцях мають вони приватну шко-
лу, польські народні доми на провінції, читальні,
окремий пласт, — а це все дразнить господарів
які привикли одним махом ліквідувати чуже
шкільництво (як це сталось із 220 українськими
школами на Буковині).

Перед роком заборонено процесію з греко-
катол. церкви, бо на церковних хоругвах були
жовто-блакитні ленти. Тепер прийшла черга на
римо-католиків. Міністерство освіти видало роз-
порядження, в якому заборонює в державних
школах навчати релігію в чужій мові. Цю вістку
переповіло Польське Радіо, називаючи цей акт
„явним ломанням прав меншостей, застережених
у румунському основному державному законі".

Але цей повітряний протест — не зворушив тут
нікого з офіціяльних чинників

Іншим полем, де сусіди постійно ведуть скри-
ту війну, — це торговельні зносини.

Не зважаючи на спільні границі, добру залі-
зничу лучбу та можливости взаємно доповняти со-
бі власні браки (польський промисл — румун-
ські сирівці), минуло 17 літ, а польсько-румунські
торговельні звязки ще не поглибились. Їх тимча-
совий та поверховний характер видний яскраво
у тих „торговельних договорах", які звичайно
тревають тільки... три місяці! Остання така умова
передбачувала істнування в Букарешті „Поль-
ського Компенсаційного Т-ва", якого завданням
було м. ін. влекшити ввіз румунського товару до
Польщі. Заступник цього пів-офіціяльного інсти-
туту провірював ціни румунського вивозового то-
вару й домагався потім дозволу від румунського
уряду на ввіз польського товару. Цей сусідський
товарообмін ішов досить гладко, аж довів до того,
що румунський торговельний біланс виказав за
перших 8 місяців 1935. р. 79.200.000 леїв — втра-
ти. Румуни підняли крик і внаслідку румунське
міністерство торговлі виповіло торговельний дого-
вір з Польщею. Тепер ідуть у Букарешті наради,
щоб устійнити нові правила для торговельних
зносин із Польщею. Як довідуємося, предметом
тих нарад має бути ліквідація „Польського Ко-
мпенсаційного Т-ва" та введення рівних вивозо-
вих контингентів для обидвох держав.

Крім цих загально-торговельних клопотів є
ще низка інших „міжсусідських справ". Маємо
на увазі впр. Ґдиню. Ґдиня притягає не тільки
німецький та мадярський, але вже й совітський
та чеський транзит. Ця конкуренція пошкодила
румунським пристаням. (Констенца, Браїла й
Ґалац) і румуни ремствують на Ґдиню, якою так
хвалиться Польща.

Подібне суперництво відбувається і на Чор-
ному Морю, де польські кораблі відібрали ру-
мунським транспорти до Середземного Моря та жи-
дівську еміґрацію до Палестини.

В той спосіб усе разом і кожне по-троха:
політика і культура і господарство зводять і
практиці польсько-румунську приязнь на нівець.

Д-р О. П.

Стріли у Ченстохові.

КРІВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ БЕЗРОБІТНИХ.

ВАРШАВА, 27. 3. ПАТ. Секція безробітних, що істнує при профес. союзах у Ченстохові, підпала в останніх місяцях протидержавним впливом і в звязку з цим пляново змагала до постійного підбурювання безробітних і викликування вуличних заворушень.

Вчора в год. 13-тій група безробітних, до якої долучилося вуличне шумовиння, зібралася перед льокалями фонду праці і бюра місцевого комітету допомоги безробітним при вул. Ясногурській, демолюючи і грабуючи льокаль, причому юрба віддала кілька стрілів. Чотири поліцаї, що були недалеко льокалю, віддали низку стрілів на пострах, закликаючи юрбу, щоб перестала грабити і розійшлася. Одначе напасники не послухали закликів, але обкидали поліцаїв камінням і цеглами, ранячи їх.

Поліцаї у власній обороні мусіли покористуватися пальною зброєю і ранили 6 осіб зпоміж напасників. Коли надійшов більший відділ поліції, юрба без ужитку зброї розійшлася. Між раненими є відомий на місцевому терені комуніст Лука Петрас, караний за протидержавну діяльність 2-літньою вязницею.

Ранених перевезли до шпиталю, де їх відвідав ченстоховський староста. Влада веде енерґійне слідство в цій справі

Г. І. МАҐОҐ.

ОБОВЯЗОК.

Зовсім проти своєї звички Павло Бураш забув вложити на голову свою шапочку, якою закривав свою голову з невеличкою скількістю волосся від простуди. Він, Бураш, дуже совісний книговод, забув того дня ще щось більше. Сидів над столом задуманий, гриз своє перо і не вписував чисел до книги. Дивився на мухи на шибках і мріяв так, якби мав літ двацять. А проте йому було вже за сорок. Закохався бідолаха.

Скромний, боязкий та недовірливий, щойно тепер усвідомив собі свій вік. Не робив собі ніяких ілюзій щодо своєї особи та скромного становища. Він ніколи не був би зважився на перший крок — це вона дала почин до всього. А почин був не нахабний — скромний. Інакше він був би почував себе обряженим. Коли припадок звів їх докупи, почали вони спершу дивитись крадькома одне на одного, потім усміхатись і врешті вона мусіла звернутись до несміливого мужчини з першим словом.

Розмовляли мало, тільки про те, що треба. Бураш аж перелякався, коли спостеріг одного дня, як щораз більше затісняється його знайомість. Ще й досі чує у своїх вухах: „Ви мені дуже симпатичні і перше враження, яке робите, є за вами". Такі слова запалили непорочне серце книговода. Він робив собі великі надії на майбутнє. Одного дня він умовився із своєю знайомою на цілий вечір — на вечеру і після цього до каварні.

— Так починається справжня любов! — сказав він собі з насолодою.

Він був захоплений. Ось зустрів першу жінку в житті, що його любить

— Пане Бураш!

Він аж підскочив на кріслі. Обиті шкірою двері, за якими сидів директор, відчинились.

Як учень, що його зловив учитель на безділлі, підбіг Бураш.

— Чим можу служити панові директорові?

— Ходіть-но сюди, я мушу вам щось сказати.

Бураш увійшов до директорського кабінету з деяким острахом. Уперше переступив поріг цієї кімнати. Вже передбачував якусь доганy.

Директор сів вигідно у кріслі за широким столом і вдивлявся уважно у свого книговода.

— Пане Бураш! Ви наш старий урядовець і ми маємо до вас якнайбільше довіря. Ми дістали нині дуже важні папери в заляквованім пакеті. Вони мають таку велику вартість, що я не маю навіть відваги вложити їх до сейфу на одну ніч. Іще небезпечніше було би їх носити при собі. Їх могли би легко вкрасти і там і тут, бо дуже можливе, що вже хтось знає про те, що вони в нас. Чи ви розумієте?

Павло Бураш кивнув головою, хоч усе ще не розумів, чого від нього домагаються.

— Обережність наказує мені, щоб цих паперів не тримати при собі — говорив директор. А що не знаю ніякого певного сховища, то хотів би я ці папери дати переховати вам. Ви чесна, поважна людина і ніхто не буде підозрівати, що ці папери у вас. Вложіть цю коперту до кишені і завтра принесіть мені її назад.

Коли Бураш стояв у своїй кімнаті і тримав у руці коперту, ледве міг заволодіти своїм хвилюванням. Він був гордий, що директор має до нього таке довіря, але відповідальність тяжіла йому дуже. „А що було би, якби мені хтось це вкрав! А певне не зможу цілу ніч спати!"

Чи його шеф не сказав йому, що вже хтось може знати про ці документи. Запечатана коперта вказує найкраще, що там мусить бути щось дуже небезпечне.

Ці думки хвилювали його так дуже, що він не міг заволодіти собою. Рішив, що лишиться дома, зачинить двері і до ранку не вийде за поріг хати.

Але нараз пригадав собі, що має нині зустріч. Коли не піде туди, то напевне втратить цю жінку, бо вона не вибачить йому, що мусіла чекати на нього так довго. Ані її імени ані адреси він не знає.

Зустрітись з нею, вислати до неї лист, було неможливе. А знов думка, що тоді як він піде геть, до його хати можуть увійти зломники, була для нього нестерпна. Коли візьме гроші із собою, на нього можуть напасти по дорозі.

Єдиний вихід був таки зректись свого щастя і лишитись дома. Тепер почали приходити до нього всякі думки про кримінальні історії, які вичитував із часописів. Прийшло йому навіть до голови, чи саме ота незнайома, з якою він познайомився, не має якогось відношення до таємних паперів і чи той злодій, що чекав на них, уже не вивідав, де вони опинились? Можливе, що сама ця гарна жінка є у змові з бандитами і все це так зручно заарапжоване...

— Ні! цей епізод з нею занадто гарний, щоб міг бути правдивий — зідхав він покірливо. — Усе мусить мати якусь свою причину і тепер я вже розумію, чому вона зі мною перша познайомилась.

Він здушив своє почування і залишився дома.

На другий день уранці директор привитав його у своїй робітні із привітною усмішкою:

— Ано добре, що вас бачу! Ви точний, совісний і чесний урядовець. Від нині будете в нас касієром! Ця історія з паперами заарапжована мною тільки для проби. Можете цю коперту кинути до кошa, бо там є старі ґазети.

Проба... тільки проба?... І тільки для того мусів я...?

Перед його очима блимнула постать його гарної бльондинки, як вона нервово споглядає на годинник і відходить швидко так, щоб її не можна навіть пізнати.

Перекл. с. ґ.

Представники української кооперації у міністра Понятовського.

Дня 26. ц. м. відбулася конференція представників української кооперації у міністра рільництва з. Понятовського в присутности дир. департаменту Я. Рудніцького. Від української кооперації взяли участь у цій конференції голова РСУК інж. Павликовський, дир. РСУК сен. Луцький і дир. „Маслосоюзу" інж. Палій.

Делегати представили недомагання і наші постуляти в справі організації і збуту сільськогосподарських артикулів через кооперацію, зокрема в ділянках: 1) виконування нового закону про молочарство, 2) проєкту закону про стандаризацію експорту масла, 3) в справі незгідних з промисловим законом вимог, ставлених до ручних молочарень, 4) високих комісійних оплат за огляднини молочарень і сметанкових збірень та 5) Молочарства на Волині. 6) Крім цього у справах збуту інших рільничих артикулів.

Конференція тревала півтори години.

Політичне значіння гостинности виступів українського театру в Москві.

Дня 21. березня окінчилися 10-денні гостинні виступи українського державного театру з Києва в Москві. Крім опер українських композиторів театр виставив теж оперу Римського-Корсакова „Свекі", основану на тлі відомої комедії Островського. Большевицька преса багато місця присвячує виступам українських театрів, підкреслюючи успіхи цілих вистав і поодиноких артистів. Сталін і народні комісарі ходили часто на вистави українського театру. Після закінчення гостинних виступів „Ізвестія" з 23. ц. м. у вступній статті відслонюють політичне значіння, яке надає тим виступам большевицька уряд і комуністична партія. „Ізвестія" оцінюють успіхи українського театру як доказ „великої єдности і непорушної цілости соціялістичної культури".

Осуджуючи давні методи царського уряду у відношенні до України, „Ізвестія" виступають зі ще більшою лютю проти українських націоналістів, яких впливи, як виходить зі статті, були дуже сильні до останнього часу. Націоналісти намагалися, мовляв, відірвати українську культуру від родинного ґрунту: „Політикуючи, зраджуючи український нарід, переміняли вони боротьбу за українське мистецтво, за українську культуру у злобне, тупе і шкідливе обмеження рамками її розвитку. Вони пробували протиставити все, що українське російському, сподіючись розбити великий союз народів СССР. Хто не знає шкідливих „вправ" українських буржуазних націоналістів у ділянці мови, музики та українського театру!"

Далі згадуючи про долю безсмертного Т. Шевченка, „Ізвестія" запевняють, що „давня історія переслідування українського народу повторюється і тепер на наших очах майже щодня у безпросвітному та жалюгідному істнуванні українських поневолених мас за большевицьким кордоном". „Тепер — читаємо далі — український театр складав політичний іспит перед краєм, перед урядом, перед комуністичною партією, перед тов. Сталіном..."

Ось які висновки робить большевицький орган з приводу гостинних виступів українського театру в Москві.

„Велика Британія виповнить свої зобовязання".

Промова мін. Ідена

ЛЬОНДОН. Вчора, в год. 16-тій виголосив міністер Іден у Палаті Громад заяву на тему льокарненських зобовязань. Він зробив перегляд історичних випадків, які довели до створення й втримання здемілітаризованої смуги в Надренії, пригадуючи, що саме **Німеччина запроєктувала включити справу здемілітаризованої смуги до льокарненського договору,** бо справа належала спершу до версайського договору. Іден заявив, що Німеччина ніколи не робила закиду, буцім то льокарненський договір підписала вона під примусом, як Версай. Закид, мовляв, французько-совітський пакт перечить духові льокарненського договору — сказав Іден — не витримує критики тому, що в гру входять інтереси Бельгії, яка з Совітами не заключила ніякого пакту, хоч більше ніж половина здемілітаризованої стрефи межує саме з Бельгією. Іден з натиском підкреслив, що **Англія не виступить в тому спорі як судця, лише як ручитель** і тому має точно означені зобовязання, що про них говорить 4. стаття ренського пакту. Міністер твердо станув на становищі, що для Британії мають ці зобовязання силу до сьогодні і що британський уряд не виречеться їх. „Не маю наміру бути першим міністром закордонних справ, який взяв би назад підпис поставлений Вел. Британією" — заявив Іден, а палата громад приняла ці слова бурхливими оплесками.

Наради генеральних штабів сигнатаріїв ренського пакту мають чисто технічний характер. Їхній засяг відповідатиме засягові запорук ренського пакту і зовсім не поширює політичних зобовязань Вел. Британії. Вони льогічно випливають з льокарненських запорук. Вел. Британія все стояла на становищі неподільности Франції й Бельгії. Брит. політика має оборонні цілі, а зобовязання Вел. Британії передбачуються лише на випадок неспровокованої напасти. Вел. Британія не може встрявати в реґіональні конфлікти, що сягають поза терен, обнятий постановами ренського пакту. Положення, в якому відбувались льокарненські наради, було дуже замотане і грозило можливістю війни. Супроти загрози війни варта було навіть погодитися на постанови, включені в „Білу Книгу". **Та всі дотеперішні зусилля нічого не дали.** Єдине, що ми від Гітлера дістали, це його згода не побільшувати стану військ у Надренії. Це, очевидно, дуже мало; якби Гітлер згодився не фортифікувати Надренії, то це вже булоб щось конкретного.

Свою промову закінчив Іден підкресленням, що „тепер найшлись ми в фазі найкритичніших міжнародніх переговорів".

Брит. уряд знає свої зобовязання. Він змагатиме до порозуміння і не піддасться впливам того чи іншого краю. **Брит. уряд бажає бути безстороннім; Франція повинна зрозуміти британське становище й обєктивно підійти до німецьких пропозицій, зате Німеччина повинна кермуватись думкою про мир і згоду в Европі.** Краще булоб, якби в усьому світі більше спиралися на право та лад, менше — на мечі.

Британська політика знімається понад інтереси партій. Вел. Британія змагає до миру, до поруки святости трактатів і міжнародніх зобовязань, до запевнення майбутности без страху, який в теперішню пору є в народах".

Слова Ідена приняли бурхливими, довготревалими оплесками.

ПАЛАТА ГРОМАД СОЛІДАРИЗУЄТЬСЯ З ІДЕНОМ.

ЛЬОНДОН, 27. 3. ПАТ. Дискусія після Іденової промови виявила, що його політика має повну піддержку палати послів і що недавні атаки, головно із анґліканських клерикальних кругів, не відповідають громадській думці. Крім Льойда Джорджа всі промовці погоджуються зі закордонною політикою уряду.

Виявилося, що Німеччина не найде в Англії ніякої піддержки, тому в німецькій делеґації запанував песимізм.

ПОХВАЛИ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 27. 3. ПАТ. Найповажніші органи ріжних політ. напрямків: „Таймс", „Дейлі Телеграф" та „Морнінґ Пост" називають вчорашню промову мін. Ідена найкращим виступом у його дотеперішній парляментарній карієрі. Йому особисто приписують скріплення позиції уряду.

ДАЛЬШІ АНҐЛЬО-НІМЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЛЬОНДОН 27. 3. ПАТ. Подробиці розмови прем. Болдуіна з амбасадором Рібентропом держать у строгій тайні. У німецьких колах говорять, що мала вона щирий характер. Правдоподібно Болдуін, подібно як Іден, настоював, щоб Гітлер поставив поміркованні контрпропозиції.

Ширіть наш часопис!

ВИЖГОРОДОК.

ІСТОРІЯ ВСІЄЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ІСТОРІЇ ОДНОЇ ЦЕРКВИ.

I

Недавно у Кремянці відбувся незвичайний судовий процес. На лаві обвинувачених засіло 7 жінок і 13 мужчин, мешканців Вижгородка, кремянецького повіту. З них троє вже у старшому віці: Олена Рудницька — 68 літ, Соломон Пилипець — 63 літ, Никифор Рудницький — 49 літ; решта в середньому віці і тільки один Драґанчук молодий хлопець 19-ти літ. Всі поважні, статочні господарі й господині. Судили їх за дивний злочин, що силувались недопустити до розбірки іконостасу у своїй церкві, яку мали передати латинникам. Акт обвинувачення так намалював хід подій у Вижгородку 10. і 11. червня 1935. р.:

Дня 9. червня поліція повідомила місцевого священика о. Шиманова, що на другий день він має забрати з церкви предмети культу та бути присутнім при розбірці престолу. Священик відповів, що такого наказу від своєї влади не має і тому поїде за вказівками до декана. Так він і зробив. Не зважаючи на це, 10. червня в год. 7-ій рано місцевий командант поліційної станиці Огроднік відчинив церкву (вона 3 місяці передтим була зачинена адміністраційною владою) і впровадив туди кількох робітників із Кремянця, між іншим штундистів. Вони мали розібрати престіл та іконостас, гордощі вижгородчан. А щоб люди не перешкодили їм у розбірці, командант зачинив робітників у церкві. Одначе вижгородчани, що знали цю загрозу, яка зависла над їх церквою, запримітили підозрілий рух коло церкви та вдарили в дзвін на тривогу. Збіглась юрба людей, появилась поліція. До команданта поліції звернулись люди за інформаціями та просили показати їм „бумагу" від влади, себто наказ на письмі про розбірку іконостасу. „Дура лекс, сед лекс". Додали навіть при тому, що як побачать таку „бумагу", то самі поможуть розбирати коштовний іконостас, щоб бодай його оберегти перед поломанням при розбірці наспіх. Але „бумаги" не було. Все робилось згідно з волинською системою: телефонічно йшли накази з воєвідства до староства і звідтам до місцевих поліційних чинників. Лише значно пізніше, вже в початках липня, появився на письмі відповідний розпорядок воєвідства. Чи правно обоснований, про це нижче. Тут підкреслюємо, що поліція не могла показати селянам „бумаги", і це в очах селян ґрунтовно змінювало ситуацію. Адже вже двічі передтим вижгородчани відбивали збройний напад на свою церкву. Перший раз у 1923. р., коли поляки з околиць — бо в самому Вижгородку їх нема поза урядовцями — на чолі з ксьондзом аж зі Сіняви з Галичини зробили спробу силою забрати церкву. А другий раз це повторилося в 1928. р. При тому був ранений кулею Никифор Рудницький, один із теперішніх обвинувачених. Вижгородчани відбили оба напади, й нікого за це не покарано, крім священика о. Закидальського, що не хотів у 1928. р. віддати напасникам ключів від церкви. Видно, ремінісценції були занадто живі, бо коли поліція почала розганяти юрбу, на поліцію посипалось каміння. Поліція відійшла. Розійшлись і селяни. Під вечір знову зібралась юрба 600—700 осіб, переважно жінок, і знову дійшло до сутички з поліцією, що була вже змішена зі сусідніх поліційних станиць. На другий день, 11. червня, в год. 5-ій рано прибув на автах карний відділ поліції з Кремянця під командою п. Лісовського. Почали стріляти в юрбу з ґазового бомбомету, але слізні бомби не зробили відповідного враження на юрбу. Тоді кинули дві справжні ґранати, які ранили кількох селян. Юрба розбіглась, а в церкві кінчили розбірку іконостасу. Поліція арештувала тоді багато людей і з них 20 осіб оськде недавно засіло на лаві обвинувачених. Суд засудив усіх, визначуючи поодиноким обвинуваченим кару від 6 місяців до 2 і пів років. Але до всіх засуджених пристосували амнестійний закон, тому ніхто до вязниці не пішов, крім одного наймолодшого: 19-літнього Драґанчука. Отже є одна жертва новітніх подій з вижгородською церквою

(Далі буде.)

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ОДИН ІЗ ПІОНІРІВ.

Сьогодні, коли ми в господарському напрямі як-не-як поважно заавансовані, коли центральні економічні установи представляють велику матеріяльну і моральну вартість, з цікавістю читаємо про ті часи, коли клались щойно перші фундаменти під будову господарської організації. Зокрема цінна і подвійно цікава така лектура, коли авторами не є історики-архиварі, а самі піоніри, ті, що разом з іншими виконували важку початкову працю. Таким піоніром був **інж. Василь Нагірний.** Хто зачне читати його спогади („З моїх споминів“, Львів, 1935, стор. 70), видані РСУК-ом як відбитку з „Кооп. Республики“, цей не скорше їх відложить, поки не найдеться на останній сторінці. Писав їх автор уже дрожачою рукою, як заявляє в передмові д-р І. Витанович, „в останніх днях трудящого життя“. Архітект із професії став одним із нечисленних будівничих нашого господарського життя. „Народня Торговля“, т-во ремісників „Зоря“, „Дністер“, організація пожарних товариств (якої тоді ще не вдалось розбудувати), „Сокіл“, „Ремісничо-Промислова Бурса“, „Жін. пром. С-ка „Труд“, „Народня Гостинниця“ та ще дещо, — ось установи, які завдячують Василеві Нагірному якщо не те, що взагалі існують, то бодай те, що швидко виросли і станули на твердій матеріяльній базі. В книжці представлені труднощі, які зустрічали основоположники екон. організації, брак віри в богатьох у свої сили, інтриги, завість і інші пороки, так добре відомі теж у теперішности. Більшість фактів та подій, подана мемуаристом, відтворює теж політичну атмосферу в Галичині під кінець XIX і з початком XX. століття. РСУК-ові як теж д-рові Витановичеві належиться подяка за видання цієї книжки.

Польська хроніка.

ДЕФЛЯЦІЯ ГАЛЬМУЄ АКТИВІЗАЦІЮ ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ.

Струї і напрямні в господарській політиці Польщі є постійною темою міркувань теоретиків і практиків. Офіціяльно реалізована від літ політика дефляції викликає постійно гостру критику. Цікаві міркування помістив **А. Фальк** в останньому зшитку журналу **„Господарка Народова“.** Порівнюючи продукцію деяких засадничих артикулів у Польщі, Німеччині та СССР, (цифри для Польщі упокорюючі!), автор виступає рішуче проти „стягання пояса“, проти сьогоднішньої нужди задля нібито кращого завтра. Він вказує на ріжні сумніви, що огортають громадянина Польщі. „Обиватель — читаємо у статті — думає собі: „рівнання в долину“ триває вже 7 років, а кінця не видно. Кажуть мені вирікатись того і тамтого. Добре, але в імя яких конкретних вартостей? В імя стабілізації валюти? Чейже ця стабілізація є засобом, а не метою. В імя буджетової рівноваги? Та від 7 років держава не може звязати кінців і це діється теж майже в цілій Европі. В імя торговельного і платничого біляйсу? Чейже наша роботизна є нечувано низька, а видайність праці робітника вищу бована понад західно-европейську норму. Чи може в імя гасла Envichissez — vous? Але це гасло (задля завтра, а не сьогодні) не має нічого з суґестивної суспільної динаміки. Воно вже прогомоніло...“

Цікавий був теж виступ на днях **проф. Е. Ліпінського.** Він у своєму відчиті протиставився помилковим заложенням дефляційної політики, що по суті хоче обнизити продукційні кошти, щоби поправити оплатність господарських процесів. Обниження всіх цін до рівня сільс.-госп. продуктів могло б дати добрі наслідки тільки тоді, коли б можна до цього рівня спровадити всі кошти, себто податки, платні, тощо. А це є утопія. Тому не знижування цін промислових продуктів, а підвищення цін сільс.-госп. продуктів і піднесення покупної сили міських мас може нам дати поліпшення сучасного стану. Замітне ще те, що проф. Ліпінський визнав найважнішою проблемою в обговорюванні напрямів господарської політики Польщі **справу воєнного поготівля.**

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО НАФТОВІ ТЕРЕНИ.

В останньому часі все більше статтей зустрічаємо в польській пресі про „устрицький нафтовий басейн“. Деякі ґазети вислали власних кореспондентів на терен Липя і друкують обширні репортажі про експльоатаційні і розшукові роботи, що там ведуться, про надії населення, рухливість спекулянтів, тощо. Деякі ґазети скептично дивляться на видайність і експльоатаційні можливости нового „басейну“ і називають „наївними“ тих, що шукають там щастя.

ЦІНИ І КОНКУРЕНЦІЯ НА ЗАКОРДОННИХ РИНКАХ. — КОРИСНІ ПРОЯВИ.

Не взглядаючи на засаду компензат, яка тепер грає першорядну ролю в міжнародньому товаровому обміні, конкуренційність цін усе ще має свою велику вартість. Ця конкуренційність особливо важка для держав золотого бльоку, які зустрічають на чужих ринках „валютовий дампінг“ держав, що кинули валютовий паритет. Не тільки Франція стоїть перед важливим питанням, яким способом повернути французькому промислові конкуренційність на закордонних ринках. Також Польща, якій спеціяльно залежати мусить на активности торг. біляйсу, з тривогою дивиться на труднощі конкуренції, що їх спричинюють пожиці польських цін і цін світових. Ця тривога щоправда в останньому часі меншає. В ділянці цін іде замітна еволюція: в Польщі ціни падуть, а закордоном ростуть у гору. Якщо згадана еволюція йтиме дальше, то ситуація польського експорту значно поправиться.

ЦІНИ ЗБІЖЖА ПІДНЕСЛИСЬ

Ціни збіжжа проявляють сильнішу тенденцію. Знавці вяжуть цей обяв з Великодніми Святами, а також зі звишковою тенденцією на закордонних збіжевих ринках.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСТВО ПІД ЗНАКОМ МОБІЛІЗАЦІЇ.

Розпалена до червоности горячка загального зброєння викликає таке господарське явище, як високовідсотковий зріст промислової продукції при тій самій або і меншаючій покупній силі мас. Зброїться все, навіть мала Швайцарія проголосила, що для оборони своїх кордонів змушена власти поважні капітали в розбудову воєнної сили. Не тільки в Німеччині, але теж у Франції, в Англії, в Японії і в менших державах замовлення мобілізаційного характеру є головною складовою частю теперішньої конюнктури. Підкреслити треба те, що акції фабрик зброї, амуніції, моторів, аеропланів і галузей промислу, що тісно звязані з воєнними замовленнями, тримаються високих курсів. На всіх біржах за ними шукають, при чому не підпадають вони тим різким хитанням у курсі, що інші акції та процентові папери. Заслуговує теж на увагу створення спільного англійського фронту англійського уряду і федерації британських промисловців у справі переведення плану зброєння Вел. Британії.

ГОСПОДАРСЬКІ РЕФОРМИ В ЯПОНІЇ.

Новий токійський уряд — хоч і оформив уже свою програму — то проте чимало зі своїх плянів чи пак детайлів заховав перед широкою публикою. Японська ґазета „Нічі-нічі“ заповідає, що заповіджені в загальних зарисах реформи мають своїм змістом дуже міцну контролю урядом цілого господарського життя, особливо „ключових“ промислів і банковости, зокрема злагіднення соціяльних відносин. Останнє має доб проявитись у широко закроєній помічній акції в користь робітників, хліборобів і рибаків.

Як видно з того, революційний виступ частини японського війська, готов мати далекойдучі господарські і соціяльні наслідки.

В. Н—вич.

„Проти нашої волі“.

АДІС АБЕБА, 27. 3. ПАТ. Вчора рано італ. літаки розкидали в околиці Гаррару летючка такого змісту: „Народи Тіґре і Ґоджаму! Коли святині у вашій країні збомбардовані, це сталося проти нашої волі. Як переможемо, відбудуємо кращі від них“.

Ще відгук марсейського атентату.

БІЛГОРОД, 27. 3. ПАТ. Югославянський трибунал оборони держави судить адвоката Андрія Артуковича, якому закидають, що кермував школою хорватських терористів в одному із закордонних таборів. Прокуратор домагається для підсудного смертної кари, уважаючи його одним з моральних виновників смерти короля Олександра.

Проти наступу на українську молочарську кооперацію.

(Допис з Базару, пов. Чортків).

Загальні Збори Районової Молочарні в Базарі, які відбулися з початком березня ц. р. при участи 70 представників, що заступали 681 членів Р. М., приняли звіт з діяльности управи Р. М. З уваги на перепони, що їх ставлять ріжні чинники в існуванні й розвитку Районової Молочарні та з уваги на акцію з метою оснувати нові польські молочарні проти волі й на шкоду українського населення, зібрані стверджують, що лише кооперативні молочарні, створені і ведені на основі обовязуючих законів і на кооперативних основах під проводом наших центральних кооперативних установ: Ревізійного Союзу Українських Кооператив і Маслосоюзу, відповідають вимогам і потребам українського населення і лише такі кооперативні молочарні приносять селянському населенню користь і допомогу в сучасному, тяжкому господарському положенню. Тому, що в останніх часах польські чинники почали знову наступ на нашу молочарську кооперацію і при тому поширюють неправдиві вісти про районізацію молочарень та про дальше істнування наших кооперативних молочарень; тому, що ті чинники організують нові молочарні виключно в районах, в яких істнують і ведуть правильну господарку корисні для населення наші кооперативні молочарні; тому, що ті чинники лякають людей, що наші кооперативні молочарні будуть зліквідовані і населення мусітиме доставляти молоко до цих нових молочарень, загальні збори запротестували проти такої поведінки польських чинників. Одночасно збори ствердили, що в районі Р. М. Базар, яка добре розвивається, не треба іншої молочарні, яку намагаються накинути нашому населенню всупереч його волі. При тому загальні збори Р. М. Базар постановили далі вести корисну працю для всього хліборобського населення без ріжниці національности — під проводом наших централь, РСУК і Маслосоюзу, строго придержуючись усіх припоручень, виданих нашими центральними кооперативними установами.

Франко-італійське зближення.

РИМ, 27. 3. ПАТ. Підчас вчорашніх розмов Мусоліні з амб. де Шамбреном оба державні мужі розглянули біжучі політ. питання, зокрема: недавні римські доповнюючі пакти і поставу Італії до морського пакту та до ренського питання. Як запевнюють франц. круги, амб. де Шамбрен оптимістично глядить на франко-італійську співпрацю, яка знову наладнається, як покінчиться справа санкцій.

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ ЩЕ НЕ ПОЧАЛИСЯ.

РИМ, 27. 3. ПАТ. Заперечують чутки, немов би предсідник комітету 13-ох Мадаріяґа почав переговори з амб. Ґрандієм, бо цей останній не має до того ніяких повновластей.

ПРЕМІЙНІ ФОНДИ В ОБЕЗПЕЧЕНЕВІМ Т-ВІ „ФЕНІКС" НЕ МАЮТЬ ПОКРИТТЯ.

Обнижка платень урядовців і провізій агентів.

ВІДЕНЬ, 27. 3. ПАТ. В найбільшім обезпеченевім товаристві в Австрії „Фенікс" виявилися міліонові недокладности. Ствердили нарушення постанов про завідування резервовим фондом обезпеченевих премій. Щоб охоронити обезпечених перед втратами, австрійська рада міністрів видала 4 нові закони, які передбачують: організацію реєстру для резервового фонду премій; 2) створення спеціяльного фонду всіма австрійськими обезпеченевими установами на покриття недоборів премій в одній з приватних обезпеченевих заведень; 3) обнижку провізій обезпеченевих агентів, платень урядовців та коштів адміністрації цих товариств, і рішені розвязання спеціяльних службових договорів і підписання нових збірних договорів. Спеціяльний урядовий комісар і надзірна влада контролюватиме реєстр резервового фонду премій.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

В ДІВОЧІЙ ГІМНАЗІЇ.

Гідно відсвяткувала молодь дівочої гімназії „Рідної Школи" у Львові память Т. Шевченка, влаштовуючи 26. ц. м. два концерти: передполуднем для самої школи, вечором для запрошеної публики. Оба концерти з тою самою програмою відбулися у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка, другий пізним вечором після скінчення кінових сеансів. Головним збірним концертантом був сильний дівочий хор, зложений із 60 учениць, що під проводом проф. І. Гриневецького виконав шість точок. Співали композиції Лисенка, Людкевича і Кудрика, пристосовані на жіночий хор „а капелля". Проф. Гриневецький вложив у своє діло багато праці і вивязався зі свого завдання по мистецьки. З молодого голосового матеріялу добув прекрасний металічний тон, що мінився золотом серед гармонійних звуків. До піднесення естетичного вражіння причинились мальовничі народні строї, в яких виступили всі хористки. Музичну частину концерту доповнили зовсім удатне скрипкове сольо учениці Лесі Михайлівської та фортепіянова продукція уч. М. Кравців, що з бравурою відограла хорал В. Барвінського та рапсодію М. Лисенка. Повне признання належиться трьом декляматоркам: О. Сеньків, Христі Терлецькій та Миросі Дрогомирецькій. Особливо остання виявила у Шевченкових „Псальмах Давидових" великий декляматорський хист, випонуючи знаменитою дикцією і бальовим голосом.

Загальне вражіння концерту над сподівання удатне і симпатичне. Виконання цілої програми стояло на справді артистичному рівні і приносить честь не тільки концертантам, але й цілій школі, що під дирекцією п. В. Винаря розвивається дуже гарно.

О. К.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Литва заявляє, що веде з Німеччиною виключно переговори на господарські теми, не торкаючися політичних справ.

Постійна Рада Малої Антанти відбуде найближчого тижня надзвичайну конференцію, щоб розглянути положення після ремілітаризації Надрені.

До чехословацького сенату вплинув проект спеціяльного режиму у прикордонних повітах; чужинці не моглиб там мати нерухомостей ані виконувати ніякого звання; держава малаб велике право викуповувати нерухомости. Інший внесок передбачує відібрання громадянства особам, що у закордоні ведуть протидержавну діяльність.

Французькі комуністи збільшать правдоподібно 4 або 5-кратно скількість своїх мандатів коштом соціялістів.

Тимчасовий керманич апостольської адміністрації для Лемківщини.

Аг. Вехуд повідомляє, що до часу полагоди іменування нового апостольського адміністратора для Лемківщини після смерти о. Масцюха, справи апостольської адміністрації для Лемківщини веде дотеперішній канцлер адміністрації о. парох Полянський.

Розбудова українського промислу.

Оснування спілки „Український Нафтовий Промисл", сп. з обм. відпов. у Львові.

В останніх днях січня та в лютому ц. р. появилися в нашій пресі нотатки про відкриття нових нафтових теренів у Липю та в сусідніх селах турчанського повіту на Бойківщині. В цих нотатках наша преса звертала увагу українського громадянства на це відкриття, яке зробив, мимоходом кажучи, наш земляк інж. Трешнєвський, та накликувала наші господарські круги зацікавитись цією справою і створити відповідну громадську установу для організації українського нафтового промислу та не допустити до того, щоб, як колись у Бориславі та околиці, і нафтові терени і ввесь нафтовий промисл перейшли всеціло в чужі руки. Місцеве свідоме селянство, головно села Михновець, бажало причинитись до розбудови українського нафтового промислу та вислало до Львова свого делегата в особі селянина Василя Смолія з дорученням відвідати наші центральні установи та деякі редакції нашої преси і переказати їм побажання місцевих свідомих селян, щоб наші централі занялися організацією нафтового промислу. Тоді за ініціятивою директора Зем. Банку Гіпотечного д-ра Павла Кривуцького зійшлися представники наших центральних фінансових і господарських установ, а саме Земельного Банку Гіпотечного, Центробанку, Дністра, Центросоюзу, Маслосоюзу, Народньої Торговлі та Ревіз. Союзу Українських Кооператив, на нараду і вибрали Організаційний Комітет в ціли підготовлення справи, вібрання потрібного інформаційного матеріялу та оснування нафтової спілки. В склад цього Організаційного Комітету увійшли: през. д-р Кость Левицький як голова і д-р Павло Кривуцький, дир. З. Б. Г., Іван Мартюк, дир. Центросоюзу, радн. Юліян Мудрак, дир. „Дністра" та Роман Левицький, дир. РСУК — як члени. В працях Комітету від самого початку брав живу участь також п. С. Кузик, дир. Центробанку, хоч формально членом Комітету не був, а відтак і д-р Володимир Лициняк, синдик Зем. Банку Гіпот. Організаційний Комітет наших централь відразу приступив енергійно до діла, зібрав потрібний інформаційний матеріял, навязав безпосередній звязок із селянами в Михнівці й сусідніх селах, згуртував відповідну скількість наших установ та українських купців і промисловців, перевів у короткому часі всі потрібні організаційні праці, словом — зробив усе, щоб уможливити і приспішити оснування української нафтової спілки. З кругів українських купців і промисловців дуже багато причинився до успішного закінчення цього діла п. Евген Чучман, промисловець у Львові.

Дня 14. березня ц. р. покінчив Організаційний Комітет свої праці. Тогож дня відбулися в Центробанку під проводом през. д-ра Костя Левицького установчі збори, де по короткім рефераті д-ра П. Кривуцького приступлено до відчитання статуту, виготовленого д-ром Лициняком. Після того Збори приняли статут і вибрали першу Надзірну Раду спілки. Підписанням статуту спілки у приявності публичного нотаря довершено приписаних законних формальностей про оснування спілок з обм. відповідальністю та основано першу українську нафтову спілку під назвою „Український Нафтовий Промисл", спілка з обм. відпов. у Львові, з основним капіталом зол. 100.000, який тогож дня сплачено в цілости готівкою.

До Надзірної Ради нової спілки вибрано Юліяна Шепаровича, нач. дир. Центросоюзу як голову і С. Кузика, дир. Центробанку, інж. Андрія Палія, нач. дир. Маслосоюзу, радн. Ярослава Скопляка, промисловця і голову Союзу Українських Купців і Промисловців та інж. Івана Марковського, промисловця, як членів. Негайно по Загальних Зборах зійшлася Надзірна Рада на перше засідання та заіменувала першу Дирекцію нової спілки в особах д-ра Павла Кривуцького, дир. Зем. Банку Гіпот. й Евгена Чучмана, промисловця у Львові. Після того д-р Кривуцький іменем нової управи спілки подякував Організаційному Комітетові за його успішні підготовні праці, зокрема зложив іменем управи подяку голові цього Комітету през. д-рові Костеві Левицькому, який, не зважаючи на свій високий вік, з молодечою енергією працював у Комітеті та йому проводив, не щадячи ні часу ні праці ні свого великого досвіду.

Як зачуваємо, нова спілка „Український Нафтовий Промисл" вже зареєстрована в тут. Окружнім Суді та приступила до праці. Між іншим задаткувала вже відповідну скількість нафтових теренів у Михнівці, які місцеві свідомі селяни зарезервували для спілки, та робить підготову до контрактів і праці на закуплених теренах. Зокрема поставила собі спілка за завдання дати почин і поміч до створення організації власників теренів та окремо бруттовців і буде в тому напрямі співпрацювати з Українським Технічним Товариством у Львові.

Новій нашій промисловій станиці бажаємо якнайкращих успіхів: „Боже помагай!"

Управа основаної спілки просить нас зазначити, що у всіх нафтових справах слід звертатися просто на адресу: „Український Нафтовий Промисл", спілка з обм. відп. у Львові, вул. Словацького 14, на руки дир. д-ра Павла Кривуцького.

Сенат приняв новий молочарський закон.

ВНЕСКИ СЕН. Ю. ПАВЛИКОВСЬКОГО.

В четвер 26. березня ц. р. сенат приняв 12 проектів законів, які ухвалив уже сойм. Проект закону реферував сен. Семпонтковський. Згадав, що це рамовий закон, який має бути основою виконних розпорядків. Комісія сенату приняла кілька поправок. Найважніші торкаються 4. статті, яка віддає Хліборобським Палатам право видавати опінію про доцільність оснування нової молочарні.

Від Української Парляментарної Репрезентації промовляв сен. *Ю. Павликовський* підкреслюючи, що зорганізоване молочарство не потребує додаткової контролі, яка лише збільшує кошти адміністрації. Звернув увагу, що українські молочарні стрічаються в останнім часі з шиканами старостів, які організують з поспіхом польські „монополістичні молочарні". Вкінці зголосив поправку до 10. статті того змісту, що опінія ревізійних союзів кооператив обовязує Хліборобські Палати вписати молочарню до реєстру. Сен. Трокенгайм звернув увагу, що новий закон є суперечний з інтересами села і міста.

По промові мін. Понятовського, який виступив проти поправок сен. Павликовського і Трокенгайма, сенат приняв новий молочарський закон з поправками комісії і сен. Олівінського.

Перед нарадами британійського і французького штабу.

ЛЬОНДОН, 27. 3. ПТ. Рейтер повідомляє: Нині вполудне фон Рібентроп відвідав мін. Ідена, щоб дістати деякі вияснення вчорашньої промови. Мін. Іден поінформував Рібентропа, що наради британійського і французького штабу почнуться мабуть до 10 днів. Рібентроп мав звернути увагу, що якщо В. Британія вважає, що її обовязує льокарненський договір, то має обовязок не лише оборони ненарушности кордону Бельгії і Франції на випадок нападу Німеччини, але також німецького кордону на випадок нападу Франції. Іден мав відповісти, що з хвилиною, коли Німеччина виповіла льокарненський договір, гарантії В. Британії торкаються лише Франції і Бельгії. Одночасно повідомляють, що Іден і Рібентроп рішили не дискутувати у справі контрпропозиції Гітлера аж до половини травня, сподіючись, що до цього часу дійде до злагіднення суперечностей між Францією та Німеччиною.

Большевицько-японський збройний конфлікт неминучий.

ПЕКІН, 27. 3. ПАТ. Представник японської військової влади у Тієн-Тсіні заявив представникам преси: „Якщо комуністи з Шан-сі ввійдуть до Гопеї, це доведе до неминучого збройного зудару з японськими військами. Ця заява викликала в Нанкіні і Пекіні побоювання, що японська військова влада хоче під притокою боротьби з акцією китайської комуністичної армії заняти Північний Китай. Ці побоювання зростають ще й тому, що комуністи зі Шан-сі приєднують щораз то більше прихильників, видаючи гасло прогнання японців з Гопеї.

НОВИНКИ.

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Приймає футра на переховання літом. 10—?

— **Заг. Збори Т-ва українських наукових викладів ім. Петра Могили у Львові** відбудуться в суботу 28. ц. м. в год. 16.30 у науковій робітні Національного Музею, вул. Мохнацького 42.

— **Засідання Мат.-Прир.-Лік. Секції Н. Т. Ш.** буде дня 30. березня (понеділок) у Природничому Музею Т-ва зі звичайним порядком нарад.

— **Реколекції для мужчин** відбудуться в семинарській церкві у Львові (вул. Коперника) у днях від понеділка, 30. ц. м. щодень в год. 6 веч. Сповідь у пятницю 3. квітня, причастя в суботу, 4. квітня ц. р.

— **Шевченківське свято у Міщанському Брацтві** відбудеться в неділю 29. ц. м. в год. 12-ій вполудне в домівці Т-ва, Руська 3, I. пов., з рефератом проф. К. Студинського „Шевченко в Галичині у 60-их роках".

— **Наші майбутні артисти.** У суботу 28. ц. м. в год. 7. веч. відбудеться попис учнів декляматорного курсу в Музичному Інституті ім. Лисенка, веденого Л. Кривіцькою (мала саля). Хто цікавиться розвитком наших молодих талантів, з яких може вирости неодин артист, як теж і мистецькою деклямацією, повинен зайти на цей вечір.

— **Вистава еспанської графіки.** У салях польського Т-ва прихильників мистецтва у Львові (Промисловий Музей, вул. Дідушицьких) відкрито виставу еспанської графіки, влаштовану при допомозі еспанського консуля. В неділю, 29. ц. м. в год. 12 проф. Махневич буде опроводити і пояснювати гостям, після чого виголосить короткий виклад про еспанську графіку. Вистава отворена щодень від год. 10. до 15.

— **Тисяч літ України та Сх. Европи.** На таку тему виголосить д-р Павло Рорбах в четвер, 2. квітня ц. р. з нагоди пятнацятьліття Спілки Українців у Німеччині реферат у домівці Німецької Преси в Берліні, Тіргартенштрасе 16. Початок у год. 20.30.

— **Ювилей С. Русової.** Довідуємося, що п. С. Русова приїздить до Львова 31. III. Білети на академію в честь Ювилятки вже можна набувати в Союзному Базарі. З огляду на те, що з краю прибуває 200 делегаток, кількість продаваних білетів обмежена. Академія відбудеться 2. IV. в Театрі Ріжнородностей.

— **Дозвіл на переписку з ріднею і читання українських книжок.** Дарія Гнатківська, засуджена в варшавському процесі за вбивство мін. Перацького на 15 літ вязниці, перебуває тепер у вязниці для жінок у Фордоні. Недавно вона дістала дозвіл від вязничної влади вести переписку з рідною та читати українські книжки і часописи.

— **Кожний може переглядати „Денник Законів".** Міністр внутрішніх справ Рачкевич видав розпорядок підчиненим властям і урядам, на основі якого кожний матиме змогу зазнайомлюватися зі змістом „Денника Законів". Дотепер лише передплатники або ті, що купували поодинокі числа „Денника Законів" могли зазнайомитися з текстом законів, декретів і розпорядків, які оголошують у „Деннику". „Денник Законів" мають виставляти у воєвідських урядах і староствах у легко доступних для інтересентів місцях (ждальні, інформаційні бюра і т. п.) для безплатного переглядання заінтересованими особами. Міністер у розпорядку підкреслює, що „Денник Законів" має бути доступний для населення з поминенням бюрократичних формальностей і зайвих утруднень, як вижидання, зголошування, ґардероби і т. п. Рівночасно з „Денником Законів" виставлятимуть і воєвідські денники.

— **Хто має право лікуватися санаторійно коштом суспільних обезпечалень.** Згідно з пляном санаторійного лікування, який виладило заведення суспільних обезпечалень, право до такого лічення прислугує: 1) обезпеченим у Фонді обезпечення на випадок недуги і членам їхніх родин; 2) обезпеченим у Фонді емеритального обезпечення робітників; 3) особам, яких лікування мало би розпочатися в часі не довшім як 18 місяців у відношенні до умових працівників або 12 місяців у відношенні до робітників — від устійнення емеритального обезпечення або від часу використання чинитьб на випадок браку праці.

— **Відобрали докторат.** Рада правничого виділу львівського університету рішила відобрати ступінь доктора прав Соломонові Кранцові зі Львова наслідком того, що віденський суд засудив його за ошуканство.

— **Померли.** У Львові помер у 68. р. життя б. власник Сидорова і посол до галицького сойму з консервативної групи, директор Банку Гіпотечного, віцепрезидент Економічного Т-ва і т. д. **д-р Корнель Пайгерт.** З покійним зійшов у могилу визначний економічний публіцист, людина високої культури і благородної вдачі. Як політик визначався великою толеранцією супроти поглядів противника і працював завжди для наближення й порозуміння між поляками й українцями. М. ін. у його помешканні у Львові відбувалися зустрічі політичних діячів найріжнороднiших світоглядів, українців і поляків, для обміну поглядів (т. зв. дискусійні вечорі). Похорони д-ра К. Пайгерта почалися 26. ц. м. у Львові, звідки перевезено його тлінні останки до Сидорова біля Гусятина, де властиві похорони відбулися 27. ц. м.

— **Напад на плебанію.** На плебанію в Кримках пов. Опатів напало пізним вечором шістьох озброєних бандитів і під загрозою револьверів зрабували у кс. Ремішевського 600 зол. готівкою та щадничі книжочки на суму 3.020 зол.

— **Ошуканець лікарем.** До коломийської вязниці привели Карла Шкредка, що вештався по цілому Покутті і вдавав лікаря, натягаючи людей на гроші. Його лікарська практика була фатальна, бо багато його пацієнтів померло. В самій Коломиї зійшло зі світа через нього п'ятеро осіб. По селах число його жертв було значно більше.

— **Краєва хроніка.** В Перемишлі розпочався курс для громадських дорожників і наглядачів шарваркових робіт на громадських дорогах. — В почтовій агенції в Лешкові пов. Сокаль заведено цілоденну телеграфічну і телефонічну службу. — До шпиталю в Косові привезли Василя Луцаня, якого граничний сторож Янтош пострілив у груди, приловивши його на контрабанді. — В державному лісі Старих Кутах згоріло 7 га. лісної культури. Вогонь повстав від недокуреної папіроски. — Із Станиславова видалилися два учні I. кл. гімн., Альфр. Станкевич і Влад. Кернер, родом із Долини

З театру.

Перемишль.

ПРЕМІЄРА „*ІНВАЛІДІВ*" МЕРІЯМА-ЛУЖНИЦЬКОГО.

Український Народній Театр ім. Тобілевича виставив у нас дня 22. березня ц. р. премієру Меріям-Лужницького „Інваліди" — уривок з життя УГА на 4 картини.

Добре, що автор назвав свою пєсу „Уривком з життя", бо вона нічим іншим не є; ця безпретенсійність у назві дозволяє слухачам ставитися до автора вибачливо.

Кол. сотник УГА, архітект, женитьcя з молодою дівчиною, стає на визвольній війні калікою, а в химерної дружини з причини каліцтва чоловіка будиться життєвий протест — інстинктовий гін до повного життя, назріває драматичний конфлікт. Але, хто хоче знати зміст пєси, той піде на виставу.

Будова пєси фрагментарна — лучать її в цілість тільки спомини з недавнього великого часу. Тема цікава для молодого і старшого глядача. Типи у творі Лужницького? Ні! Їх не найдете. Бачите тільки уривки і то не типів, а людей, шматки їх душі, частіше їх слабощі, рідше — сvлу пориву і змагання. Правда, є дотепні місця, часами влучні та їдкі завваги; безперечно вигідні речі, але вкінці все це виглядає зліплене — часом удатно і правдиво, часом теки звичайним „синдетіконом" — як сказав би о. ігумен. „Інваліди" вимагають значнішої перерібки в композиції, дії та характерах осіб, щоб можна зрозуміти психічні переміни Ромчика, Ліди, Ширського та й мотиви їх дій.

Найповніший у характері й найсимпатичніший є о. ігумен. Відограв ролю ігумена п. Р. Ткачук гарно, продумано, місцями навіть з мистецькою фінезією. Цей артист зробив за останні роки такий великий крок у розвитку свого таланту, що годі цього не підкреслити.

П. М. Бенцаль як сотник-каліка був зовсім добрий, на своєму місці й відограв тяжку ролю каліки сильно і щиро, але не знав, що робити з переживаннями зрадженого й покиненого жінкою чоловіка, бо тих переживань автор не вложив у твір. Сцена, коли каліка паде з крісла, йдучи до кімнати померлого Юрця, не заступить переживань, тільки публику розсмішує.

Учень — Ромчик п. І. Кудла був бідний у цілій дії, бо... поза бунтом дитячої душі, не знав, що має робити. П. І. Рубчак був би відограв слугу Михайла дуже добре, якщо був би не шукав за дешеві ефекти і не пересолив. П. Н. Левицька була нянею в кожному русі й коли в неї буде більше здивованої радости при повороті Ліди, дасть прекрасну креацію. Секретаря намагався грати з Радванським демонічно.

Вкінці кілька слів про дебютантку п. В. Шведівну. З першої її появи видно, що це артистка з перейденою школою і з початковою темою. Грає свою ролю п. Шведівна в означенім собою стилі, головно мімікою, як для екрану. З позбавленої трагізму ролі п. Шведівної тяжко було добути трагізм, при всіх найкращих її зусиллях. Маємо враження, що до пєс і драм з психічними переживаннями п. Шведівна дуже добре надається і вона є безперечно гарним надбанням театру Тобілевича.

Згадаємо мимоходом, що стрій о. ігумена не був „приписовий" і це слід би справити.

Публика по третій картині бурливими оплесками викликала й вітала на сцені автора п. Меріям-Лужницького.

М. Нагорецький.

— **Фальшиві стозолотівки.** Поліція арештувала кольпортерів фальшивих стозолотових банкнотів Ізр. Вольфінгера з Почаєва пов. Дрогобич, Естера Корнiла, Генр. Геберштека з Дрогобича та братів Мехеля і Генр. Бравера з Гаїв пов. Дрогобич. Стверджено, що арештовані були на послугах Менделя Цукерберга, різника з Дрогобича, який вдержував безпосередні звязки з фальшівниками. Цукерберг утік. За ним розіслано стежні листи.

— **Велика залізнича катастрофа** склалася біля стації Лозаваїв на південній Україні. Розбилося тридцять вагонів, причому знищило залізничий шлях на просторі 150 метрів. 12 осіб утратило життя. На місце катастрофи вислано слідчу комісію.

— **Незвичайна музична память.** Російський композитор Глазунов, що помер недавно в Парижі, визначався незвичайною музичною памяттю. Він відтворив з памяти цілу увертюру до опери „Князь Ігор" Бородіна, коли згубився десь рукопис цього твору. Глазуновові було досить раз почути якийсь орхестральний твір, щоб опісля відограти його в цілости вірно на фор

генії. Як сказано, ця феноменальна память у (закутого) була виключно мужчина. У щоденному житті він забувся постійно ріжні річи і тим признавав, що треба було цілого року, щоби затямив собі число дому, де мешкав.

— **Метеор упав у море.** Залога англійського корабля „Дуглас" була очевидцем незвичайного явища. Коли корабель находився на висоті Сейшельських островів на Індійському океані, настала нагло темнота неначе підчас тайфуну. За кільканадцять секунд величезна блискавиця прорізала овид, причому роздався жахливий свист. В цьому самому моменті з темного неба впала в море вогнянна брила, означуючи свою дорогу снопами іскор і диму. За кілька мінут небо знову протерлося і показалося сонце. Тільки оподалік корабля булькотіло море, з якого добувалися хмари водної пари, якби у глибині щось варилося. Ціле те явище зробило на пасажирах корабля „Дуглас" велике враження. Ще довго над місцем, де впав метеор, збиралися клуби пари і диму. На великому просторі довкола плавали порожеві риби, деякі немов зварені. Поміри температури в місці, де впав метеор, ще пів години пізніше ствердили вищу температуру води, ніж деінде.

ДИВОГЛЯДИ.

ТИГРИЦЯ НА ПРОХОДІ В МІСТІ.

Льондонці мають таку сензацію. Щодня вулицями міста проходить велика тигриця із своїм паном, що йде на прохід. Це присмирник хижаків Рудольф Маттіес. Веде він тигрицю на ланцюгу. Прохожі не наближаються занадто до звіря, хоч її володар упевняє, що вона не кинеться на нікого, без його дозволу. Англійці люблять спорт і небезпеку і дозволяють містерові Маттіесові на таку продукцію своєї сили

ЗАКОН І МИСТЕЦТВО.

Йде тепер у Льондоні одна кримінальна песа. У цій песі одна з дієвих осіб палить на сцені 5-фунтовий банкнот. Само собою, що на сцені вживали підробленого банкноту, який приготовляли спеціяльно для песи. Одного дня до директорки театру задзвонили з поліції і пригадали їй, що не вільно підробляти англійських банкнотів для будьякої цілі і що вона відповідатиме за це перед судом. Директорка вислала на поліцію протест і песа йшла далі, як на перших виставах. Цими днями прийшов до театру інспектор поліції і прочитав директорці текст закону, з якого виходить, що не тільки вона, але й артист підлягає карі, коли вживає фальшивих банкнотів. Кара — каторжні роботи. Тоді директорка рішила зризикувати що вечора 5 фунтів і дає палити на сцені правдивий банкнот. Але банкнот спалюють так, щоб залишилось його число. Тоді йдуть з цим клаптиком паперу до державного банку, який мусить викупити його за 5 фунтів. Чому дирекція не запропонувала авторові змінити у песі дотичне місце на якусь меншу суму в дешевшій валюті? невідомо. Публика хоче бачити, як горять правдиві гроші.

Відгуки дня.

В парні.

Парня — добрий винахід. Зайде чоловік і — тільки має прикрости, що при плаченні, бо потім — сама радість. Сиде собі денебудь у затишку, а пара чи сухий воздух своє робить: навіть думки прочищує. Так легко тоді на души, немов за теплою стіною нема ні наших сварів, ні походу проти наших молочарень, ні грижі за завтрішній день.

Сидів я собі отак недавно в парні і свою думу думав. Про цікаву річ. Про це один зайвий доказ, що ми і москалі — два ріжні народи. А той ще один доказ, це — парня.

Ми себе маємо за ідеалів чистоти... „Моя бабуня — казав мені раз один українець — ніколи не купалася, а як умерла, то таке було тіло біле, білюсісеньке..."

А москалів маємо за ідеал бруду... „Та там у них такий бруд, що Господи!..."

Всеж таки кожний московський мужик має „баню", а українець і не думає про неї.

Я люблю парню і що кілька місяців обовязково йду туди.

Зайшов і тому кілька днів.

Раз, що по карнавалі, а друге — перед Великоднем. Відразу два грибі в борщ, то й виплачується.

Сиджу я там, думу думаю, а дехто з сусідом розмовляє.

Тепер мода на нормалізацію, то й не диво, що розмова про неї йде.

Балакають два поляки.

— З тими українцями — каже грубий, пацюватий пан — то вже возяться, як кіт з оселедцем. І заяви і приречення і інструкції. Чи не забагато, пане того.

— Не можу сказати. Я, прошу пана, в Конгресівки і в тих справах не дуже орієнтуюся. Але мені здається, що їм дещо належиться.

— Не перечу, пане того. Одначе все має якісь границі! Я з діда прадіда малополянин і знаю дуже добре тутешні стосунки, пане того...

Був би я може ще щось цікавішого довідався, але в кімнату ввійшли два нові гості і розмова вірвалася.

Нові гості оглянули нас, ми їх, трохи помовчали і щойно по добрій хвилині почали між собою бесідку. По українськи...

— Ви де кінчили гімназію?

— В Бережанах.

— Що ви кажете? Я також! В котрім році?

— В 1900.

— Тоді вже мене давно не було.

Грубий малополянин, почувши слово Бережани, нашулив вуха.

— А які за нас професори там були?

— Шамбелян Совевицький... Бачинський.. — і почав вичисляти одного за одним.

Потім розмова війшла на околицю, гімназійні історії, бережанські звичаї...

Малополянин весь час вертівся неспокійно, врешті не втерпів і підійшов до них.

— Не можу видержати. Панове — бережанці, я також! Як ви почали за професорів, пане того, то я не можу мовчати. Чи памятаєте, панове.. — і почав припоминати гімназійні історії.

— Признаюся панам, що я сам наполовину українець. Моя мама з Теремецьких.

— Чи інженір Теремецький, то ваша родина?

— Так! І інженір і жінка учителя Яблуновича і парох Вихапець... Усе те родина по мамі.. Але й по батькові маю щось там, пане того..

Після того два українці вийшли, а малополянин вернувся до свого товариша і продовжав далі про нормалізацію.

— Кажу вам, що воно направду трохи забагато... Заяви, приречення, кажуть навіть про якісь інструкції...

Галактіон Чіпка.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Шевченківський концерт у Миклашові. 75-ліття смерти Шевченка вшанував Миклашів концертом, що відбувся в неділю 22. ц. м. заходом чит. „Просвіти". На сцені, гарно прибраній килимами і вишиваними рушниками, видна портрет поета. Концерт почався „Заповітом" (Людкевича), що його відспівав мішаний хор. Добре обдуману промову про Шевченка як творця нової української нації виголосив п. Василь Попович. На дальшу програму склалися хорові продукції мішаного і мужеського хору, переплітані декламаціями. Концерт закінчився відспіванням національного гимну. Провід хорами обняв диригент п. Данило Бурак. Багато праці в підготову жіночого хору вложила п-на Стефанія Романовська. Концерт залишив гарне враження.

БРОДИ.

Шевченківський ювилейний концерт у Бродах. Дня 15. ц. м. улаштувала філія Т-ва „Просвіта" при співучасти Муз. Т-ва „Боян" з нагоди 75. роковин смерти Т. Шевченка святочний концерт. Програма складалась з „Заповіту", реферату, декламації, продукцій хору і дутої орхестри та скрипкового соля в супроводі фортепіяну. Серед зелені видніє бюст Шевченка прибраний стилево рушниками та народніми вишивками. Свято почалось точно в год. 19. „Заповітом" (муз. укладу Стеценка) в супроводі фортепіяну. Приявні вислухали його стоячи. З черги виголосив реферат про Шевченка о. Л. Кусий. Глибоко обдумана патріотична промова викликала симпатичне враження у приявних. Дута орхестра „Бояна" під проводом відомого диригента о. проф. М. Е. Осадци відіграла дуже ніжно та дискретно: марш молоді, Чайковського романсу, Роздольського Захід сонця та Недільського Засяло сонце. Поява цієї орхестри на естраді була дуже милою несподіванкою для приявних. Дотепер постійно виступала симфонічна орхестра, яка здобула собі належну славу і признання. Безперечно вона стоїть вище під мистецьким оглядом від дутої, та з чисто технічних причин не можна було її тепер скласти тому, що важніші члени виїхали. О. проф. Осадца дуже добре порадив собі, беручи дуту орхестру, яка існує вже 7 літ. Її заснував о. проф. Осадца і ми мали нагоду чути її часто лише на фестинах, народніх забавах та церковних святах. Перший раз почули ми її на естраді. Свою дискретну гру завдячує фаховому диригентові о. Осадці, який і в цій ділянці вивязався незвичайно дбайливо і поправно. Ця орхестра, що тепер є найкращою у Брідщині повинна взяти участь у змаганнях орхестр. Опісля відспівав по мистецьки міш. хор „Бояна" в супроводі фортепіяну Стеценка — Прометея та Людкевича — Широкий Луг. Оба ці твори виведені у нас перший раз в укладі міш. хору залишили бадьорий спомин. Менше вдатною була декламація. З черги інж. Ст. Казанівський відіграв на скрипці в супроводі фортепіяну Данкля Резигнацію та Безкоровайного Українську рапсодію. В першій точці слідно було у скрипака трему, зате Рапсодія вийшла дуже добре. Певний тон, прецизність і чутливість у виконанні, це добрі прикмети молодого скрипака. Публика заслужено нагородила дебютанта рясними оплесками. Найкраще подобався остання точка: Хустина, поема Шевченка в музичному укладі Топольницького. Цей поважний твір зложений з трьох частин, характеризують соля, мішані та мужеські хори в супр. орхестри або фортепіяну. На перше місце вибився теноровим сольом адв. д-р І. Сірко. Д-р Сірко орудує своїм легким ліричним тенором певно, вправно та вміло. Чумацьку пісню віддав зі зрозумінням та відповідною інтерпретацією. Симпатичне було басове сольо п. Луканця, героїчного баса-барітона. Металевий звук голосу додав поваги голосовій партії. Менше диспонованою була сопраністка п-на Андрийшинівна. Ми чули її нераз кращою, головно в сольових партіях псальмів; все таки видержала сміло у темброві. Хорові партії в Хустині вийшли імпозантно і якраз тут заслугує хор „Бояна" на особливу увагу і повне признання. Хор „Бояна" начислює коло 50 осіб, має чисті дібрані голоси, зіспіваний, правильні віддихи, у виконанню прецизійний особливо в „крещендах", піяніссімах і фортіссімах прямо ідеальний. Видно залізну руку доброго диригента о. проф. Осадци. Фортепіяновий дострій спочивав у певних руках молоденької, дуже талановитої і симпатичної піяністки п-ни Стефи Осадцівної. Як все, так і цим разом з повним замилуванням і мужеською вервою вивязалась піяністка із свого завдання. Сподіємось, що п-а Осадцівна, яка робить великі поступи у своїх музичних студіях незабаром збільшить ряди наших піяністок-віртуозів, що їй щиро бажаємо. Відспіванням національного гимну закінчився концерт.

І. С.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Загальні збори Районової Молочарні. Дня 23. п. м. відбулися загальні збори Районової Молочарні в Лісниках коло Бережан при участи делегата „Маслосоюзу" п. інж. М. Хроновята. Молочарня основана в лютім 1933 р. розвивається дуже гарно. Зі звіту управи присутні (180 делегатів) довідалися, що Р. М. має 24 збірні з 3.560 членами. Продукція масла в 1935 р. дійшла до 49.324 кг. Минулого року Р. М. переробила 1.155.428 л. молока, себто денно пересічно 3.200 л. Торги молочарні в минулому білянсовому році дійшли до 121.604 зол. 44 сот., з чого на виплату доставцям пішло 101.867 зол. 09 сот. Молочарня веде свою крамницю в Бережанах, яка також дуже гарно розвивається, торги крамниці минулого року дійшли до 22.781 зол. Білянс виказує зиск 2.509 зол. 09 сот. З цієї суми загальні збори призначили до запасного фонду 1.964 зол. 09 сот., 620 зол. на добродійні цілі. Заслуга гарного розвитку молочарні в першій мірі управи, в склад якої входять п. М. Прийдун, п. М. Суходольський і проф. А. Миляк. Головою Надзірної Ради від оснування молочарні є о. декан Е. Бачинський. Наради були ділові, хоч деякі члени авантурники з особистих мотивів хотіли збори розбити. Але шкідників кооперації усунули зі салі, а збори одноголосно висловили домагання до управи і надзірної ради, щоб членів авантурників усунути з кооперативи. Це слушне домагання управа вже виконала.

Учасник.

Спорт.

КРАЄВІ ПІНҐ-ПОНҐОВІ ЗМАГАННЯ.

Незвичайно цікаво заповідаються краєві пінґ-понґові змагання. Зголосилося до них поверх 30 змагунів всіх сильніших наших клюбів. Ці атракційні змагання починаються вже в суботу 28. III. в год. 4-тій (16) в домівці У. Т. К. Т. „Плай", вул. Рутовського 22 (Народній Дім), III. пов. Продовження в неділю 29. ц. м. в год. 15-ій (3 пopол.).

Нові книжки й журнали.

Омелян Терлецький: ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, козацька доба з 32 образками та 5 мапами. Львів 1936. Накладом Т-ва „Просвіта". Стор. 84, ф. 8°

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва"
Жидачів: 27. і 28. III. Голгота.
Миколаїв: 29. і 30. III. Голгота.
Розділ: 31. III. Голгота.

Великий Міський Театр.

Субота, 28. III. год. 8. веч. Аб. 6. Ціни найнижчі „Пригода в Гранд Готелю" виступ І. Кульчицької.

Неділя, 29. III. год. 3.30 поп. Аб. 12. Ціни найнижчі „Баль у Савою" виступ І. Кульчицької та Каз Дембовського год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Чорні рожі" з Ліліяною Гарвей.
АТЛЯНТИК: „Капітан Бляд" (Олівія Гевіленд і Ерольь Флин).
ВАНДА: „Кохання Фрайляйн Доктор", „Я маю темперамент".
ГРАЖИНА: „Шалений поручник" (Густав Фреліх).
КАСІНО: „Фліп і Флап як поліцаї", „Тайни воєнної маринарки".
КОЛІСЕЙ: „Спогади детектива", ревія „По нашому..".
КОПЕРНИК: „Невидний промінь" (Борис Карлов) і колірова гротеска: „Шибеник Петрусь".
МАРУСЕНЬКА: „Невидний промінь" (Борис Карлов) і колірова ґротеска: „Шибеник Петрусь".
МІРАЖ: „Чортова спокуса" з Джозе Мохікою, „Зміна сердець" з Джанетою Гейнор і Чарлзом Фарелем.
МУЗА: „Епізод" із Павлею Веселі.
ПАКС: „Голгота".
ПАЛЯС: „Відень, місто моїх мрій".
ПАН: „Марія Башкірцев" із Сеxе Сакален.
РАЙ: „Іх Ексцеленція шофер".
СВІТ: „Баль у Савою" та гротеска з Мікі Мавс.
СТИЛЕВЕ: „Граф Монте Хрісто" й ревія.
ТОН: „Збіглець із Яви".
УТІХА: „Рокамболь" і ревія.
ХИМЕРА: „Золотоволосий шибеник"

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Нюйорк.

Закордонне радіо.

Субота, 28. березня 1936.

Відень (506,8) 19.10 „Одна одинока ніч" оп. Р. Штольца, 22.10 Шопенівський концерт, **Братислава** (298,8) 19.15 Шотляндські нар. пісні, **Брно** (325,4) 17.40 „До далекої коханої". Бетовенові пісні, 19.30 „Король Парижа" оп. Офенбаха, **Кошиці** (255,9) 17.25 Бендлеві пісні, 21.10 Концерт, **Прага** (470,2) 12.35 Сальоновий квартет, 15.00 Чеська музика, 16.05 „Зазуля" оп. Янковеца, 19.15 Веселі пісоньки, 22.30 Танкова музика, **Париж** (1648) 16.00 Для дітей, 21.00 Форт. ресітал, 21.45 „Ля фор бле" музлавки Обер, **Білгород** (437,3) 12.00, 18.15 Концерт, 13.15, 16.30 Пісні, 17.00 Смичк. квартет, 19.50 Народній вечір, **Берлін** (356,7) 15.30 Дівчата співають, 19.00 Тріо, 20.10 Берлін танцює, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30, 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 20.10 Веселі мельодії, **Мінхен** (405,4) 15.15 Лісові пісні, 19.20 Соната на віол. і форт. а-дур Бокерінія. **Будапешт** (549,5) 12.35 Форт. ресітал, 16.15 Хор, 17.35 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна музика, 13.10 Вок. концерт, 20.35 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 13.10 Пісоньки, 19.00 Легка музика.

Неділя, 29. березня 1936.

Відень (506,8) 11.45, 12.55 Концерт, 15.40 Квартет, 17.45 „З міста моїх мрій" концерт орх., солісти, 10.20 Давня музика, **Братислава** (298,3) 18.15 Мадярська камер. музика, 20.00 „Коли б я був королем" ком. оп. Адама, **Кошиці** (259,1) 18.00 Словно-муз. авд. для Закарпаття, **Прага** (470.2) 9.25 Сальон. квартет, 10.45 Жін. хор. 12.29 Концерт оп. орх., 19.10 Військ. орх., **Париж** (2648) 13.00 Орг. музика, 14.00, 15.45 Концерт, 20.30 Спів, 11.00Літ. авдиція, 21.45 „Ле баляд ді монд оксіденталь, ірл. песа, **Білгород** (437,3) 12.00 Хор, 20.00 Нар. сербський вечір, **Берлін** (356,7) 11.30 Балади відсп. Гавшільд. **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Безжурний поранок, капеля, 15.00 Любовна казка в нар. пісоньці, **Ляйпціг** (382,2) 11.00 Година нар. пісні, 15.00 Нар. пісні й танки, **Мінхен** (405,4) 9.30 Скрипка, 10.30 Нар. музика, 15.05 Солісти, пісні й форт., **Будапешт** (549,5) 12.25 Оп. орх., 17.00 Сальон. музика, 20.10 Оперетковi мельодії, 22.00 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 12.30, 22.15 Скрипка, 13.10, Вес. муз. авд., **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт, 20.35 „Шімі Верд" оперета Валентія та Тавіфієрія.

Львівське радіо.

Субота, 28. березня 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд видань, 12.25 Домашне господарство, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Популярна музика з гр. пл., 15.00 „Седедець" вийок із повісти Ідалії Бадовської п. з. „Дзвони в Ленінграді", 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Камер. музика, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Для мол. дітей „2+2=4". 16.45 Вся Польща співає. 17.00 Про Павла Стшелецького в Австралії, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Світ наших рослин: Ялина, 17.50 Захиранні провінції, 18.00 Вок.-муз. концерт, 18.30 Сільська рерум, 18.45 „Вільгельм Тел" Россінія з гр. пл., 19.00 Кілька нових наукових книжок львів авторів, 19.30 [illegible] концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 „[illegible] Джез Ревю" легка авдиція, ор[illegible] солісти, 20.45 Вечірній денник, 20.55 [illegible] сучасної Польщі, 21.00 Образці з історії міщанства, 21.30 Весела Сирена: Давній знайомий, 22.00 Концерт симф. орхестри. Сергій Бенони, спів, 23.05 Танкова музика.

Неділя, 29. березня 1936.

9.00 Раннішня авд., 10.00 Молитва в опері, гр. пл. 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театральна всячина, 12.15 Музичний поранок, орхестра, спів; у перерві ок. 13.00 год. „Границя" епізод із пов. Софії Налковської, 14.00 Літ. авд.: Невідомі Сенкевичеві рукописи, 14.25 Щось для кожного, гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Справа хмелярства, 15.25 Легка музика, 15.35 Вперше перед радієм — сільська авд., 16.00 „Як я розмовляю з моїм псом", оповідання для дітей, 16.15 Хор Юранда співає пісоньки, 16.40 Гутірка, 17.10 Сто тактів музики, 18.15 Театр Уяви: „Саванарола" Н. Маєна, 19.10 Спортові вістки, 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Маріо Чемлі — гр. пл., 19.45 Що читати — збірне видання творів Ст. Бжозовського, 20.00 Симф. концерт, орх., спів, 20.45 Виїмки з творів Н. Пілсудського, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30, 21.46 Спортові вістки, 22.00 Трансм. з Берліна: Розривкова музика, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Радіокутик.

КРАЙСЛЕР, РАХМАНІНОВ І ПАДЕРЕВСЬКИЙ НЕ ХОТЯТЬ ВИСТУПАТИ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Американський кореспондент повідомляє, що тільки три великі музики ніколи не згодилися грати перед мікрофоном, а саме: Крайслер, Рахманінов і Падеревський.

Крайслерові пропоновано колись мільйон долярів за радієві концерти підчас 13 тижнів. Крім того він мав ще багато інших оферт, але ніколи жадної з них не прийняв. Так само зробив і Рахманінов, якому також пропоновано суму коло мільйона долярів. Американський кореспондент так мотивує їх відмову: їх не цікавить радіо, вони відчувають, що мікрофон не задоволить їх штуки, не хотять продавати своєї штуки без гарантій, врешті вони досить заможні і гроші для них нічого не значать.

Однак, правдоподібно найголовнішою причиною ворожого відношення їх до радія є факт, що слухаючи гру інших виконавців, вони запримітили, що голосник деформує їх гру і не дає правдивої репродукції. Таким чином гра їх не залежить вже від них самих, але віддається на ласку техніків, які незавжди є досить компетентні.

БІЙКА З ПРИВОДУ ПЕРЕРВАНОЇ АВДИЦІЇ У СУСІДІВ.

Досі траплялися сусідські непорозуміння з приводу надто голосного ділання радія. Але тепер довідуємося про зовсім незвичайний випадок бійки між двома родинами, що мешкали побіч себе через стінку, з приводу замкнення голосника в половині концерту.

Це трапилось у Римі, де родина Маріні купила собі на Новий Рік гарний радієвий приймач і поставила у вітальні, переділеній лише тонкою стінкою від помешкання сусідів. Відтоді родина Маріні щодня слухала радія, а тому що сусідня родина Сантоні складалася також з прихильників музики, вони не тільки не мали нічого проти цього, але навпаки, збіралися при тонкій стіні, що відділяла їх помешкання від сусідів, слухаючи задурно добрі концерти і опери надавані італійським радієм.

Коли одного дня п. Сантоні вигідно сів у фотелі, щоб послухати великий, заповіджений програмами, радієвий концерт, трапилося, що власник приймача перервав авдицію в половині, попросту замикаючи голосник. На другий день це повторилося при надаванні гарної опери. Цього п. Сантоні було вже забагато. Він скочив на сходи, подзвонив до помешкання сусідів, а коли йому відчинила здивована пані дому, наділив її порядним поличником. Коли на поміч жінці вибіг п. Маріні, до сварки вмішалася також і пані Сантоні та всі ближчі і дальші сусіди. З цього приводу виникла загальна бійка, закінчена судовою справою.

Що дивно — симпатії в часі цього процесу були скоріш по стороні панства Сантоні, які доказували, що це прояв браку культури перериваті посередині гарний радієвий концерт.

Ці естетичні аргументи не трапили до переконання судові і п. Сантоні є змушений в вязниці гірко думати над людською злосливістю, яка унеможливлює сусідам безплатно слухати радія

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27.

Нім. марка 1·40—1·45, фр. франки 34.85 35·10, шв. франки 172.75—173·50, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шілінги 98·55—100.00, чеські кор. 19.00—20.00, рум. леї 28.00—30.00, італ. ліри 32.00—34.50.

Папери: 5-прц. конверсійна поз. 59.63, 6-прц. дол. поз. 74.00, 4-прц. долярова поз. 51.25, 49.50, 7-прц. стабілізаційна 62.25, 62.00, дрібні 62.63.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 27-го березня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового	2.55 зол.
1 кг. масла десерового бочкового враз з бочковим опакуванням . . .	2·60 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л. молока від 11. І. 1936	0·15 „
1 к. яєць	2.30 „

Тенденція на масло удержана, на яйця знижкова, на молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. III. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Кури мол. товсті без остріг І. кл.	1.10 зол
Кури товсті з острогами І. кл.	1.00 „
Індики товсті І. кл.	1.15 „
Індички товсті І. кл.	1.25 „
Пантарки товсті І. кл.	1.25 „
Качки товщені І. кл.	1.20 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових достаців.

І. Оголошення.

XXII. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНАРІВ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО, Спілки Акційної у Львові, відбудуться в пятницю, дня 24. квітня 1936 в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького 14 І, год. 12-та.

Порядок нарад:

1) Отворення і вибір предсідника Загальних Зборів.

2) Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку, затвердження біляксу, як також рахунку страт і зисків за р. 1935 та уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.

3) Розділ зиску.

4) Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце тих, що уступають.

5) Внесення згідно з § 67 статуту.

До участи в Загальних Зборах є уповноважені ті акціонарі, які згідно з § 60 статуту найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами зложать в касі Банку свої акції або посвідки передбачені законом. Управнені до участи в Загальних Зборах дістануть легітимації.

Акціонарі, які заступають принайменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть не пізніше як 14 день перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, дня 19. березня 1936

ДИРЕКЦІЯ
Земельного Банку Гіпотечного Спілки Акційної у Львові.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.